

SINTEZA OBSERVAȚIILOR

la proiectul Deciziei Președintelui ANRCTI privind modificarea și completarea Deciziei președintelui Inspectoratului General pentru Comunicații și Tehnologia Informației nr. 686/2005 pentru aprobarea Procedurii de tarifare și a Listei cuprinzând tarifele de utilizare a spectrului de frecvențe radio, datorate anual către Inspectoratul General pentru Comunicații și Tehnologia Informației

Perioada de consultare pentru proiectul deciziei președintelui Autorității Naționale pentru Reglementare în Comunicații și Tehnologia Informației privind modificarea și completarea Deciziei președintelui Inspectoratului General pentru Comunicații și Tehnologia Informației nr. 686/2005 pentru aprobarea Procedurii de tarifare și a Listei cuprinzând tarifele de utilizare a spectrului de frecvențe radio, datorate anual către Inspectoratul General pentru Comunicații și Tehnologia Informației, publicat pe pagina de internet a ANRCTI la data de 11 iunie 2008, a expirat la data de 12 iulie 2008.

Proiectul deciziei urmărește elaborarea reglementărilor necesare pentru respectarea de către titularii licențelor de utilizare a frecvențelor radio a obligațiilor prevăzute în art. 19 alin. (1) în Ordonanța de urgență a Guvernului nr.79/2002 privind cadrul general de reglementare a comunicațiilor, aprobată, cu modificări și completări, prin Legea nr.591/2002, cu modificările și completările ulterioare, în condițiile de deschidere, transparență și nediscriminare impuse de dispozițiile art. 19 alin. (3) din același act normativ.

Proiectul deciziei constituie parte componentă a intenției exprimate de către legiuitor de introducere cât mai curând posibil a sistemelor BWA (Broadband Wireless Access – acces pe suport radio de bandă largă), precum și a intenției creării mecanismelor necesare intrării pe piața telefoniei mobile a unui nou furnizor de rețele și servicii de comunicații electronice mobile, făcând în același timp corp comun cu pachetul legislativ menit să dezvolte comunicațiile electronice din România.

Observațiile primite în cadrul perioadei de consultare se referă, în principal, la următoarele aspecte:

1. Cuantumul ridicat al tarifului de utilizare a spectrului pentru banda de frecvențe 3600-3800 MHz – cuantumul ridicat/scăzut al tarifului de utilizare a spectrului pentru banda de frecvențe 410-415/420-425 MHz

Se solicită reevaluarea tarifelor de utilizare a spectrului, în sensul reducerii acestora, pentru motive ce țin de oferta limitată de elemente de infrastructură și echipamente terminale necesare instalării unor rețele de radiocomunicații în benzile de frecvențe radio arătate mai sus.

Unul dintre argumentele ce au fost avute în vedere la emiterea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 18/2008 privind stabilirea unor măsuri pentru reorganizarea utilizării spectrului radio în banda de frecvențe 3600-3800 MHz se referă tocmai la faptul că sistemele BWA de tip WiMax reprezintă o tehnologie care permite conectarea rapidă pe suport radio la Internet, pe arii foarte largi, deținătorii licențelor de utilizare a frecvențelor

radio în aceste benzi având posibilitatea stabilirii unor oferte de tarife competitive abonaților prin diminuarea costurilor pentru echipamente. Nu poate fi acceptată ideea potrivit căreia lipsa unei oferte variate pe piața echipamentelor specifice pentru banda de frecvențe 3600-3800 MHz conduce în mod indubitabil la creșterea artificială și de o manieră esențială a costurilor de realizare a rețelei.

ANRCTI consideră că tarifele de utilizare a spectrului nu au o legătură directă cu dimensiunea și calitatea ofertelor de echipamente radio, fie ele elemente de infrastructură sau echipamente terminale.

Tarifele de utilizare a spectrului constituie, în primul rând, o pârghie aflată la îndemâna autorității de reglementare în vederea stimulării utilizării eficiente a spectrului radio, acesta fiind scopul declarat al activității de administrare a spectrului radio. Din acest motiv, tarifele propuse în proiectul de decizie supus consultării publice au fost stabilite prin comparație cu tarifele existente în alte benzi de frecvențe, echivalente din punct de vedere al propagării radioelectrice (deci al modului de utilizare a spectrului), tarife plătite de operatori licențiați pentru furnizarea de rețele de comunicații electronice similare.

Dacă ne referim la faptul că oferta furnizorilor de echipamente radio în banda 3600-3800 MHz este actualmente limitată, această situație este inerentă oricărui moment în care o bandă de frecvențe este desemnată, în acest caz prin Decizia Comisiei Europene 2008/411/CE, pentru furnizarea unor noi tipuri de rețele și servicii de comunicații electronice și apare datorită faptului că producătorii de echipamente au nevoie de un semnal din partea autorităților implicate, situație care se confirmă în primul rând la publicarea textului care permite implementarea acestor noi tehnologii, și de solicitări ferme din partea operatorilor care urmează să fie licențiați în benzile de frecvențe de interes. Este foarte probabil ca oferta de echipamente să se diversifice pe măsura creșterii numărului de operatori licențiați, concurența pe acest segment ducând la scăderea prețurilor echipamentelor, elemente care se vor regăsi în planul de afaceri al operatorilor dar nu și în evoluția tarifelor de utilizare a spectrului. Această situație a fost întâlnită și în trecut, în cazul altor tehnologii, la momentul introducerii lor pe piață.

Elementul de încurajare din partea autorității există deja, însă nu trebuie căutat în zona micșorării tarifelor de utilizare a spectrului propuse deja, ci în faptul că în banda 3600-3800 MHz este permisă furnizarea de rețele publice de comunicații electronice de tip BWA (accesul nomadic și mobil fiind inclus), pe când în banda 3410-3600 MHz, titularii actuali ai licențelor de utilizare a frecvențelor radio sunt limitați la furnizarea de rețele publice de comunicații electronice de tip FWA.

Având în vedere cele de mai sus, o scădere a tarifului aferent benzii 3,6-3,8 GHz ar conduce la discriminarea titularilor licențelor de utilizare a frecvențelor radio în banda de frecvențe 3,4-3,6 GHz.

În ce privește cuantumul tarifului de utilizare a spectrului propus pentru utilizarea benzilor de frecvențe 410-415/420-425 MHz, reclamându-se pe de o parte valoarea prea mare, iar pe de altă parte valoarea prea mică a acestuia, ANRCTI a avut în vedere în primul rând, caracteristicile de propagare similare ale undelor radio în benzile de frecvențe 410-430 MHz și 450-470 MHz, ceea ce presupune performanțe similare în termeni de acoperire cu câmp electromagnetic pentru sistemele radio dezvoltate în aceste benzi de frecvențe. În acest context s-a avut în vedere așadar principiul nediscriminării în raport de tariful de utilizare a spectrului achitat anual de către titularul licenței de utilizare a spectrului în banda de frecvențe 450-470 MHz.

Comparația cu sistemul CDMA 450 este valabilă și din alte rațiuni, între acestea regăsindu-se utilizarea aceleiași lărgimi de bandă a canalului radio, de 1,25 MHz, pentru sistemele PAMR de bandă largă în benzile 410-415/420-425 MHz ca și pentru sistemul

CDMA 450, precum și faptul că în cele două tipuri de sisteme – PAMR de bandă largă în banda de frecvențe radio 410-430 MHz, respectiv sistemul celular CDMA 450 – avem în vedere existența unor aplicații și performanțe echivalente din punct de vedere al ratelor de transfer al datelor ce pot fi asigurate prin aceste rețele publice de comunicații electronice și al eficienței spectrale.

2. Comparația cuantumului tarifului de utilizare a spectrului achitat pentru drepturile conferite în banda de frecvențe radio 3410-3600 MHz și 3600-3800 MHz

Se solicită reevaluarea tarifului de utilizare a spectrului ce a fost propus pentru banda de frecvențe 3600-3800 MHz arătându-se că raportul dintre lărgimea de bandă în cazul licențelor de utilizare a frecvențelor radio în banda de frecvențe 3410-3600 MHz și cea în cazul licențelor în banda de frecvențe 3600-3800 MHz nu este relevant deoarece, adresându-se unor categorii de utilizatori diferiți, nu se poate face o conversie exactă și în nivelul veniturilor obținute ca urmare a operării rețelelor.

Comparația cu tariful de utilizare a spectrului ce este achitat de către titularii licențelor de utilizare a frecvențelor radio în banda 3410-3600 MHz este explicată în mod detaliat în expunerea de motive la proiectul de decizie, menționându-se că raportarea s-a făcut cu luarea în considerare a lărgimii de bandă alocate în cele două benzi de frecvențe.

Considerăm însă că elementele de comparație utilizate într-una din observațiile primite (numărul de clienți și veniturile realizate) sunt elemente de natură comercială care, deși sunt dependente, într-o anumită măsură, de lărgimea de bandă alocată, nu au legătură directă cu tarifele de utilizare a spectrului. De asemenea, argumentele aduse în sprijinul acestei observații, anume faptul că „banda de 3,5 GHz ar fi dedicată serviciilor de bandă îngustă și este destinată aplicațiilor pentru firme pe când banda de 3,7 GHz ar fi destinată aplicațiilor pentru tehnologia WiMAX, care a fost dezvoltată pentru prestarea de servicii de comunicații electronice de tip rezidențial în zone suburbane și rurale” nu sunt conforme cu realitatea și nici cu licențele de utilizare a frecvențelor radio acordate până în prezent sau reglementările relevante în vigoare.

3. Revizuirea politicii de stabilire a tarifelor de utilizare a spectrului radio și a modalității de încasare a acestora

Observațiile primite de autoritatea de reglementare pe această temă fac obiectul unei alte analize decât cea care a fost supusă procedurii de consultare publică recent încheiată.

Precizăm că proiectul de decizie supus procedurii de consultare publică privește probleme punctuale (acordarea licențelor de utilizare a frecvențelor radio în banda de frecvențe 3600-3800 MHz, precum și în banda 410-415/420-425 MHz) ce trebuie soluționate cât mai curând posibil pentru a crea sau întregi cadrul de reglementare necesar desfășurării în condiții optime a activității pe aceste segmente, observațiile privind revizuirea fundamentală a politicii de stabilire a tarifelor de utilizare a spectrului ce sunt percepute de la titularii licențelor de utilizare a frecvențelor radio pentru utilizarea unor resurse limitate ale statului să fie analizate separat și, dacă va fi cazul, să facă obiectul unei consultări publice distincte.

4. Introducerea tarifului de utilizare a spectrului pentru frecvențe de emisie asignate unor stații de radioreleu transportabile, aflate la bordul aeronavelor

Se solicită eliminarea tarifului de utilizare a spectrului propus a fi achitat de către titularii licențelor de utilizare a frecvențelor radio prin care se asignează frecvențe de emisie destinate unor stații de radioreleu transportabile, aflate la bordul aeronavelor.

Argumentul adus în sprijinul acestei solicitări, anume că tarifele existente pentru radiorelele transportabile destinate transmisiilor ocazionale și temporare de televiziune, nu diferențiază între relele amplasate exclusiv la sol și cele aflate la bordul aeronavelor, este eronat. Tariful existent este destinat numai radioreleelor amplasate exclusiv la sol. Diferențierea nu a fost necesară la momentul redactării și, ulterior, publicării Deciziei președintelui Inspectoratului General pentru Comunicații și Tehnologia Informației nr. 686/2005 întrucât acest lucru nu era necesar, până de curând existând numai transmisiile ocazionale prin intermediul radioreleelor cu amplasament fix la sol.

Transmisiile ocazionale și temporare de televiziune prin intermediul radioreleelor transportabile aflate la bordul aeronavelor reprezintă o aplicație nouă (cu o modalitate distinctă de utilizare a spectrului radio), pentru care s-a introdus un tarif nou, ce a fost stabilit prin comparație cu un tarif existent. Astfel, nu este vorba în nici un caz de o majorare a vreunui tarif existent.

De asemenea, tariful respectiv nu a fost stabilit prin comparație cu privire la modul de transportare a echipamentelor care ar fi diferit, sau cu privire la caracteristicile semnalului de emisie, care sunt într-adevăr aceleași în acest caz. Elementul de distincție esențial îl constituie implicațiile pe care le are această modalitate specifică de utilizare a spectrului radio asupra altor tipuri de rețele de radiocomunicații care funcționează, autorizat, în benzi de frecvențe radio partajate cu echipamentele respective.